

Gasparin työ on saada uuden muodon, kun selviää, että se on muovailuvahaa.

Englantilainen Anish Kapoorin suurikokoinen lattialle sijoitettu työ White sand, red millet, many flowers – räiskyvää punaista, keltaista ja mustaa saa osakseen kommentin: "Hankitaan tuommoinen takka meillekin."

Norjalaisen John Audin Haugen laivat tunnistetaan ja eteläkorealaisen Suk-Choul Jinin puusta ja kankaasta tehty tilateos – pitkä rivi tuoleja – saa osakseen ihastusta niin paljon, että sitä on katsottava maassa maaten.

Sen sijaan argentiinalaisen Pablo Garcia Reinoson veistos -kivilaatta lattialla – saa osakseen niin vähän huomiota, että sen yli kävellään ennen kuin kukaan ehtii hätään.

Videotaide kyllästyttää alkuunsa. Mutta suomalaisen Martti Aihin bambusäleistä tehdyt veistokset ovat kuulemma mukavia himmeleitä. Etenkin pienet narunpötköt ovat metkoja: ne heilahtavat somasti, kun niitä pienellä sormella koskettaa.

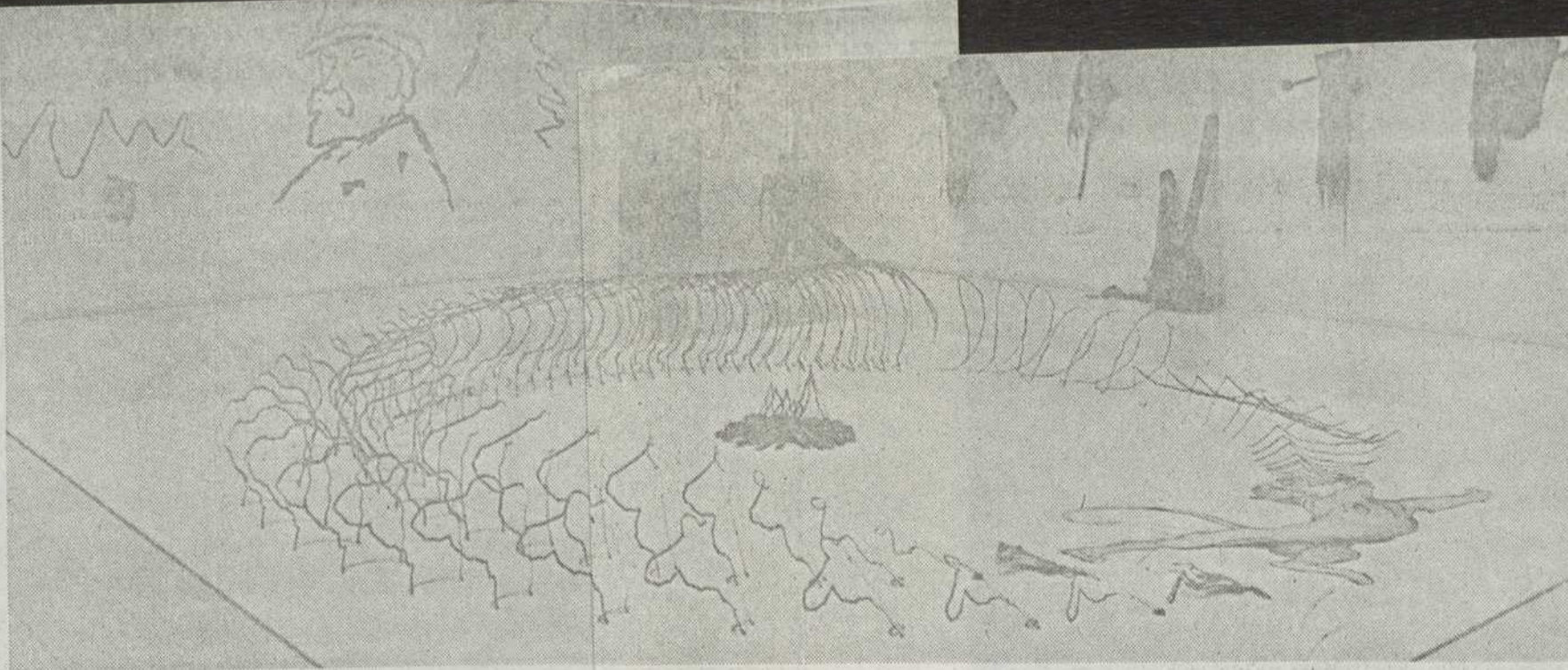
Pariisin nuorten biennaali on nyt toista kertaa Suomessa ja se on luultavasti aikanaan saava jatkoa. Näytteliasettajat ovat itse saaneet valita työt Pariisissa hiukan ennen joulua olleesta näyttelystä. Mukana on viisi suomalaista: Marja Kanervo, Leena Luostarinen, Marika Mäkelä, Martti Aihia ja Olli Lyytikäinen. Näyttely on katsaus eri maiden nuorten – näyttelyyn ikäraja on 35 vuotta – taiteseen, tosin käytännön syistä vain pieni pilkkahdus siitä, mitä maailmassa taiteessa tapahtuu, eihän mukaan ole voitu ottaa kuin muutamien tekijän muutama työ.

Mielenkiintoista on tietää, että Pariisissa on ollut mukana myös äänipuolta, erilaisten ääniefektien mukanaoloa. Samoin maataide ja arkkitehtuuri käytännön syistä puuttuvat Suomen näyttelystä. Sen sijaan videotaide on mukana. Jo tällaisenaankin näyttely antaa kuvaa, että eri taidehuotojen väliset rajat ovat hämärtynässä. Tulevaisuudessa taiteen kilji on nähtävästi yhä enemmän poikkitaiteellista.

Vielä muutama havainto: työt ovat kooltaan lähes kauttaaltaan suuria, monet työt vaativat runsaasti lattiapinta-alaa. Valokuvaa käytetään paitsi lollaaseissa myös maalausten pohina. Nuorten kuvanveistäjien materiaalia ovat mm. naru, huopa ja muovailuvaha.

Mitään räpyttävää nuoret eivät esitä, ovat pinvastoin tyylikkäitä. Katsojan mieleen jää tunne, että taiteessa kuitenkin tapahtuu, uusia ovia auotaan vanhojakin raotellaan uudella tavalla.

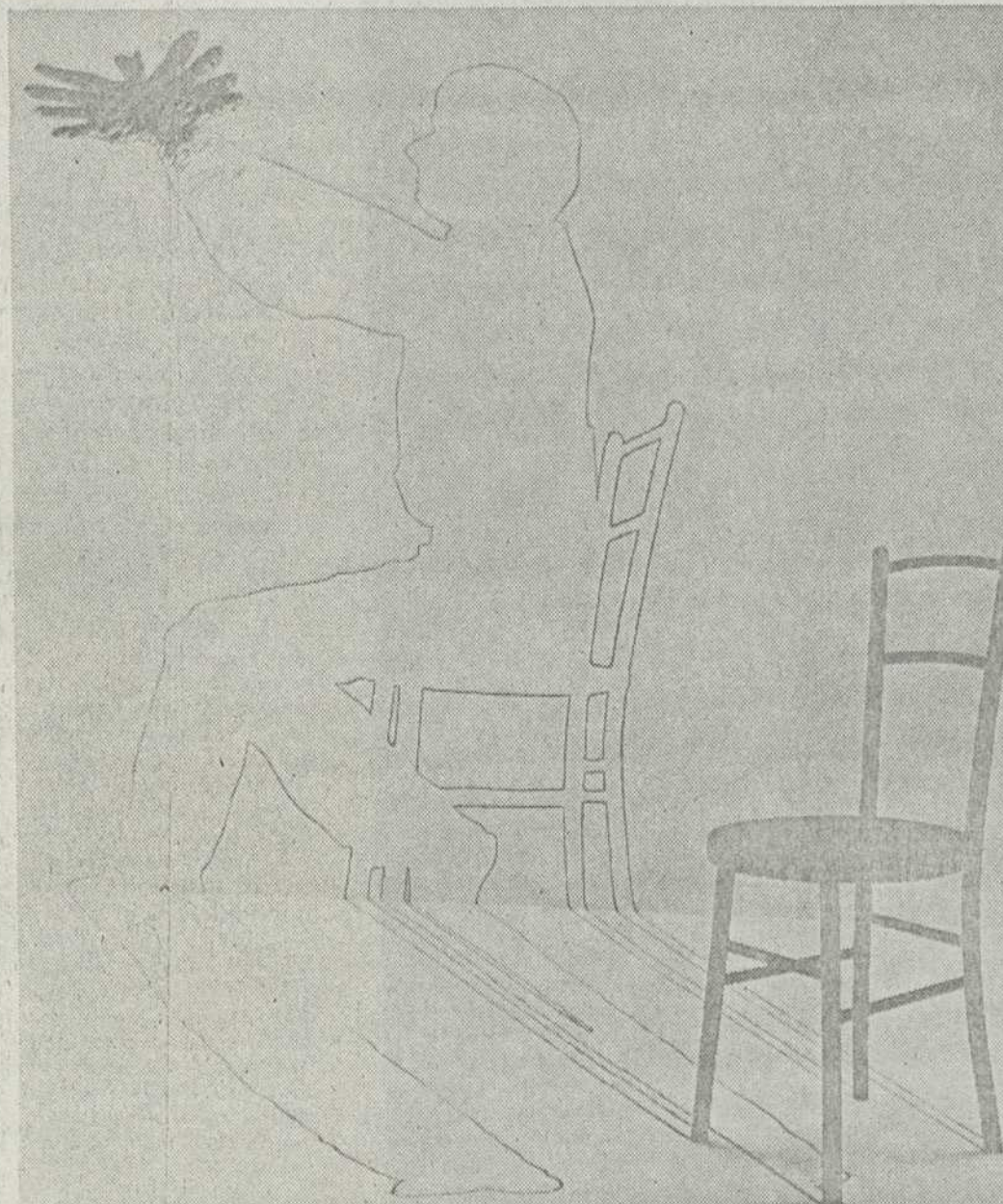
Nykytaiteesta kiinnostunut saa näyttelystä mukaansa ansiokkaan näyttelyluokan, joka sisältää mielenkiintoista tekstiä mm. meillä vielä harvinaista videotaiteesta ja artikkelin Pariisin näyttelyn äänitaiteesta. Mukana ovat myös näyttelyn komissaarin esipuheet, joissa he pyrkivät amotelemaan maansa taiteen nyvhetken suuntaa.

Michel Paysant, Tiikerihuuto, esinesommitelma. Taustalla Rolino Gasparin tilateos, seinälle kiinnitettyä värillistä muovailuvahaa.

Osa Lutz Friedelin työstä Rullaportaiden yhteentörmäys.

Magnus Gudlaugsson, Nimetön, tuoli/hiihipiirros.

Taide ja yhteiskunta

Näyttelyn rajuinta taidetta tulee Saksan demokraattisesta tasavallasta. Tosin Lutz Fridel yksin tuskin pystyy antamaan täyttä käsitystä DDR:n nykyaikaisen suunnista. Joka tapauksessa Rullaportaiden yhteentörmäys sävähdettää.

Saksan demokraattisen tasavallan taidepolitiikasta annetaan näyttelyesitteessä muutamia tietoja. Viiden vuoden opiskelun jälkeen taiteilija saa päästötodistuksen taidekorkeakoulusta ja sen jälkeen hän voi kehittää itseään suotuisissa olosuhteissa.

Näin yhteiskunta hyväksyy yhteistyökumppanikseen tarvitseman taiteilijan, joka haluaa työskennellä yhteiskunnan hyväksi. DDR:n kuvataide yksilöllisistä tavoitteistaan huolimatta etsii keinoja realismin perinteistä, sillä sieltä löytyvät menetelmät, joiden avulla voidaan rakentaa siltä taiteilijan ja yhteiskunnan välille.

Sen sijaan Saksan Liittotasavallan nykyistä kuvataiteen tilan kuvailee Wolfgang Decker: "Saksalaisen taidemaalarin omatunto on 1980-luvulla kuin nuoren kärsivän Werherin. Epätoivoisena hän toteaa, että hänen suuri rakkautensa, maalaus on vain esteettinen saave ja markkinoiden ilotyttö. – Nuori saksalainen taiteilija on nykyään oppilas taideakatemiassa, jonka opettajana on elänyt 60-luvun taiteen politisoitumisen vaiheen, vuoden 1968 katastrofin ja 70-luvun sisänpäin kääntyneisyyden. Hän on määritellyt suhteensa politiikkaan ja hänen vapautensa on ateleen eristetyssä tilassa. Hän on vastuussa vain mestariteoksesta, jota hän yrittää toteuttaa."

Vielä tiikereistä ja muovailuvahasta

Laajimmin näyttelyssä esitellään ranskalaista taidetta. Lainattakoon tähän Kalle-pojan käsityksen vastapainoksi Jean-Marc Poinsoin esittelyä Gasparin ja Paysantin teoksista. – Gasparin jokainen figuratiivinen tai abstraktinen kuva – mutta kuva kumminkin, koska on kyse taideteoksesta ilmentää sen eheyttä esineellisenä kokonaisuutena, jopa siinä hetkenä, jolloin materiaaliin kohdistuva pilkka näennäisesti vähentää teoksen arvoa. – Gaspari haluaisi olla kriittinen, mutta hänen materiaalinensa on miellyttävää. Hänen kuvansa, joka taiteilijan omien sanojen mukaan on merkityksellön, on milloin abstraktinen kokonaisuus, milloin tunnistamaton kuvioiden kasauma. – Tanssisarjassaan Paysant leikkaa tanssivia hahmoja vanhoista äänilevyistä, jonka jäljelle jääneet osat leviävät hahmojen ympärille. Ikään kuin sarjakuvista lainattuina koristeellisia merkkeinä nämä kappaleet korostavat figurin luonnettaan ja liikettä sekä kertovat tavasta, jolla ne on tehty.

Tuula Nikala-Soiha
Kuvat: Kai Jalonen